

NOKUTs tilsynsrapporter

Det teologiske menighetsfakultet

Tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

Juni 2018



NOKUT 

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen.

Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Institusjonens kvalitetsarbeid skaffer institusjonen nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne studietilbud. Resultatene fra kvalitetsarbeidet skal avdekke eventuell sviktende kvalitet i studietilbudene og bidra til kontinuerlige forbedringer. Det er NOKUT som avgjør hvilke institusjoner som får tilsyn med sitt systematiske kvalitetsarbeid. Institusjonene blir varslet om tilsynet minst seks måneder før tilsynet starter.

Institusjon:	Det teologiske menighetsfakultet
Sakkyndige:	Asbjørn Røiseland, professor, Nord universitet - Komiteleder Knut Helland, professor, Universitetet i Bergen Åsa Kettis, avdelingssjef, Uppsala universitet Johanne Vaagland, student, Universitetet i Bergen.
Dato for vedtak:	14. juni 2018
NOKUTs saksnummer	17/02745

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring som sikrer og videreutvikler kvaliteten i utdanningen. NOKUT skal føre tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen og gi råd til institusjonene om videreutvikling av kvalitetsarbeidet. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn.

Nye krav til institusjonenes kvalitetsarbeid ble fastsatt i KDs studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift i februar 2017. NOKUT igangsatte samme vår et pilotprosjekt for å teste ut ny modell for tilsyn med kvalitetsarbeidet. NOKUT inviterte sju vitenskapelige høyskoler til å gjennomgå et tilsyn som en del av pilotprosjektet. Tilsynet skulle telle som et ordinært tilsyn for de institusjonene som gjennom pilotprosjektet fikk vurdert kvalitetsarbeidet sitt til å være tilfredsstillende eller til å inneha enkelte mangler, mens de institusjonene der kvalitetsarbeidet ble vurdert til å ha vesentlige mangler skulle tas ut av pilotprosjektet og over i ordinært tilsyn etter 2019. Institusjonene har hatt kort tid på seg til å implementere de nye kravene til institusjonenes kvalitetsarbeid, og det var derfor forventet at flere institusjoner ville få vurdert kvalitetsarbeidet sitt til å inneha enkelte eller vesentlige mangler.

NOKUT vil takke Det teologiske menighetsfakultet (MF) for å ta del i NOKUTs pilotprosjekt for tilsyn med institusjonens kvalitetsarbeid.

Den sakkyndige komiteen som har ført tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved MF, vurderte skriftlig dokumentasjon fra institusjonen og besøkte institusjonen 7. og 8. november 2017, og leverte sin rapport 27. april 2018. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Asbjørn Røiseland, professor, Nord universitet – komiteleder
- Knut Helland, professor, Universitetet i Bergen
- Åsa Kettis, avdelingssjef, Uppsala universitet
- Johanne Vaagland, student, Universitetet i Bergen

NOKUTs saksbehandlere har vært seniorrådgiver Wenche Froestad, seniorrådgiver Birgitte Ulvevadet og seniorrådgiver Kjersti Tokstad.

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved MF som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer

Denne tilsynsrapporten består av to deler. Del 1 inneholder rapporten fra den sakkyndige komiteen og del 2 inneholder MFs uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 14. juni 2018 hvor følgende vedtak ble fattet:

1. Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Det teologiske menighetsfakultet har enkelte mangler. Det teologiske menighetsfakultet må rette opp manglene påpekt i § 4-1 (2), 4-1. (3) og 4-1 (4).

2. Frist for oppretting er 15. januar 2018.

Oslo, 14. juni 2018

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Om tilsynet ved Det teologiske menighetsfakultet	1
2	Om Det teologiske menighetsfakultet og organisering av kvalitetsarbeidet	2
2.1	Om Det teologiske menighetsfakultet	2
2.2	Organiseringen av kvalitetsarbeidet	2
3	Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet	4
3.1	§ 4-1 (1)	4
3.2	§ 4-1 (2)	5
3.3	§ 4-1 (3)	8
3.4	§ 4-1 (4)	9
3.5	§ 4-1 (5)	11
3.6	§ 4-1 (6)	12
4	Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid	13
4.1	Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid – konklusjon	13
4.2	Krav til oppretting	13
5	Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT	15
5.1	Råd til videreutvikling av institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid	15
6	Institusjonens tilsvarende til komiteens rapport	17

1 Om tilsynet ved Det teologiske menighetsfakultet

Det teologiske menighetsfakultet (MF) ble 19. mai 2017 bedt om å sende inn dokumentasjon og egenvurdering om sitt systematiske kvalitetsarbeid knyttet opp til kravene i studietilsynsforskriften, kapittel 4, til NOKUT. I tillegg til kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå valgte NOKUT å føre tilsyn med kvalitetsarbeidet ved følgende fire studietilbud:

- profesjonsstudiet i teologi
- bachelor i religion, kultur og samfunn
- disiplinbasert master i kirkelig undervisning
- ph.d.-utdanningen

MF sendte inn dokumentasjon av kvalitetsarbeidet 1. september 2017 og har også ettersendt dokumenter etter spørsmål fra den sakkyndige komiteen.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert det systematiske kvalitetsarbeidet ved MF, er professor Asbjørn Røiseland (Nord universitet), professor Knut Helland (Universitetet i Bergen), avdelingssjef Åsa Kettis (Uppsala universitet) og student Johanne Vaagland (Universitetet i Bergen). Asbjørn Røiseland har vært komiteens leder. NOKUTs saksbehandlere har vært seniorrådgiver Wenche Froestad, seniorrådgiver Birgitte Ulvevadet og seniorrådgiver Kjersti Tokstad.

Komiteen var på institusjonsbesøk ved MF 7. og 8. november 2017 og gjennomførte intervjuer med ledergruppen, ansvarlige for de utvalgte studietilbudene, undervisere, administrativt ansvarlige for kvalitetsarbeidet, studenter på bachelor- og masternivå med og uten verv samt ph.d.-studenter.

Vurderingene i de sakkyndiges rapport er basert på dokumentasjon som er mottatt fra institusjonen, intervjuer fra institusjonsbesøket og supplerende dokumentasjon. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen i saken er tilgjengelig i NOKUTs offentlige postjournal.

2 Om Det teologiske menighetsfakultet og organisering av kvalitetsarbeidet

2.1 Om Det teologiske menighetsfakultet

Det teologiske menighetsfakultet ble stiftet i 1907 som et alternativ til Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo, og er en privat, vitenskapelig høyskole organisert som en stiftelse. MF er i dag landets største teologiske utdanningsinstitusjon med rundt 100 ansatte og til sammen 1 289 studenter fordelt på bachelor-, master- og cand.theol.-programmene, samt ca. 60 studenter på doktorgradsprogrammet. Institusjonen er lokalisert på Majorstuen i Oslo.

2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet

Det er tidligere gjennomført to evalueringer ved system for kvalitetssikring ved Det teologiske menighetsfakultet, i henholdsvis 2003 og 2009, og begge gangene ble kvalitetssikringssystemet godkjent. Gjeldende beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved MF ble vedtatt i august 2017 og omfatter struktur, forankring, definisjoner og mål for kvalitetsarbeidet. Kvalitetsarbeidet er systematisert rundt fire dimensjoner: *Inntak, innsats, resultat og relevans*. Til hver dimensjon er det tilknyttet flere fokusområder som beskriver konkret hvilke kvalitetsrutiner som skal utføres på avgrensede og definerte områder, og hvem som har ansvar for initiering og innsamling av materiale. Dette materialet skal ligge til grunn for arbeidet med å avdekke eventuell kvalitetssvikt og synliggjøre behov for kvalitetsutvikling.

Rapporteringsstruktur og intern saksbehandling innenfor de fire dimensjonene er beskrevet i separate skjemaer for hver dimensjon, samt i et årshjul som illustrerer møtetyppighet og møtetidspunkter for de ulike utvalgene. Gjennomføringen av kvalitetsarbeidet følger oppsatte rutiner som beskriver hvilke prosesser kvalitetsarbeidet består av og hvilke oppgaver som skal gjennomføres.

På bakgrunn av årlig rapport om studiekvalitet vedtar styret årlige tiltaksplaner. Det utarbeides tiltaksplaner for utdanning, forskning, samfunnsansvar og formidling, organisasjon, medarbeidere, økonomi og infrastruktur, slik at tiltaksplanene til sammen dekker alle områder i høyskolens strategiplan.

Det går frem av MFs selvevaluering at kvalitetssikringssystemet anses som en viktig del av ledelses- og styringsstrukturen, og den rollen de ulike organer har i kvalitetsarbeidet, er beskrevet i aktuelle reglementer og vedtekter.

Styret er ansvarlig for å etablere systemet og gjennom strategisk plan å vedta særskilte målsetninger for kvalitetsarbeidet samt å behandle årlig rapport om institusjonens kvalitetsarbeid. Styret vedtar også årlige tiltaksplaner.

Rektor er ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av kvalitetsarbeidet.

Studieutvalget har gjennom sitt mandat et særlig ansvar for MFs samlede studiekvalitet, og har ansvar for å bidra til hensiktsmessig koordinering av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Avdelingsrådene har ansvar for å etterse utdanningskvaliteten innenfor emner og studieprogram.

Forskningsutvalget har ansvar for å etterse utdanningskvaliteten i forskerutdanningsprogrammet.

Læringsmiljøutvalgets rolle i kvalitetssystemet er å evaluere de sidene ved læringsmiljøet som ikke er direkte relatert til spesifikke programmer eller emner.

Strategisk plan konkretiseres inn i kvalitetsarbeidet gjennom at styret vedtar årlige tiltaksplaner for utdanning, forskning, samfunnsansvar og formidling, organisasjon, medarbeidere, økonomi og infrastruktur. I hver tiltaksplan fastsettes det konkrete tiltak samt plan for oppfølging av disse, inkludert tidsplan og hvem som er ansvarlig. I tiltaksplanen er det også en kolonne som viser status for det enkelte tiltak.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet

3.1 § 4-1 (1)

Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurderinger

MF har et kvalitetssikringssystem som er forankret i den overordnede strategien. I strategisk plan for 2014–2017 er det definerte områder for arbeidet i strategiperioden, og den inneholder tydelige mål og strategier knyttet til studentenes læring og læringsprosesser samt en kobling mellom utdanning, forskning og arbeidsliv. Som nevnt innledningsvis er kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet systematisert rundt de fire dimensjonene inntak, innsats, resultat og relevans. Til hver dimensjon er det fastsatt ulike fokusområder som anses å ha en viktig og strategisk betydning for institusjonens utdanningskvalitet.

Hvert år utarbeides det nye tiltaksplaner innenfor kvalitetsarbeidet, og disse er direkte koblet til respektive deler av strategisk plan for 2014–2017. I de årlige tiltaksplanene er det fastsatt hvilke personer og organer som har ansvar for å realisere de ulike tiltakene. Tiltaksplanene utarbeides på bakgrunn av årsrapport for kvalitetsarbeidet, oppfølging av forrige års tiltak samt vedtak og referat fra drøftinger i studiekvalitetsutvalget, forskningsutvalget, læringsmiljøutvalget og avdelingsrådene. Etter komiteens vurdering er tiltaksplanene som brukes i kvalitetsarbeidet godt nok egnet til å sikre at MFs mål for utdanningskvalitet følges opp.

Komiteen mener at både praksis og pedagogisk kvalitet er viktige mål i strategien, men disse er noe mindre synlig i beskrivelsen av kvalitetsarbeidet. MF har flere studier hvor praksis utgjør en vesentlig del av utdanningen. Komiteen hadde i utgangspunktet flere kritiske spørsmål angående kvalitetssikring av praksis, siden dette var lite eksplisitt omtalt i dokumentasjonen som var tilsendt i forkant av institusjonsbesøket. Komiteen fikk imidlertid under institusjonsbesøket en klar forståelse av at praksis er integrert i de enkelte emnene, og at dette dermed er ivaretatt som en del av det systematiske kvalitetsarbeidet på emne- og programnivå. Basert på summen av tilsendt skriftlig dokumentasjon og institusjonsbesøket mener komiteen at både praksis og pedagogisk kvalitet ligger implisitt i kvalitetssikringen av de ulike emnene, og at dette er forsvarlig ivaretatt på denne måten.

Konklusjon

Kravene er oppfylt. § 4-1 (1) er godkjent.

3.2 § 4-1 (2)

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurderinger

Forankring

For å kunne vurdere om kvalitetsarbeidet ved institusjonen er forankret i styre og ledelse på alle nivåer har komiteen vært opptatt av å identifisere en feedbacksløyfe i kvalitetsarbeidet fra emnenivå og opp til styret og tilbake. Kvalitetssystemet med tilknyttede dokumenter beskriver kjerneprosesser for hvordan kvalitetsarbeidet operasjonaliseres i systemet. I dokumentene finner man definerte prosesser, funksjoner og ansvar tydelig beskrevet, og det er fastsatt klare instruksjoner og mandater for alle viktige funksjoner og utvalg i kvalitetsarbeidet. Komiteen anser også at det fremkommer tydelige rapporteringslinjer hele veien fra studentens evaluering av utdanningen gjennom ansvarlige på emne- og programnivå, videre gjennom avdelingsnivå, opp til studieutvalget/forskningsutvalget og videre opp til institusjonens styre. Ledelsen analyserer data og vedtar passende tiltak som iverksettes nedover i institusjonen gjennom studieutvalget/forskningsutvalget og avdelingsrådene. Komiteens vurdering er at kvalitetsarbeidet er forankret ved alle ansvarlige nivåer ved institusjonen, og at systemet er lagt opp slik at det skal kunne sikre at styre og ledelse er oppdatert om kvaliteten i alle studietilbud.

MF er en liten institusjon, og studiedirektør har en nøkkelrolle i kvalitetsarbeidet og er den enkeltaktøren som knytter kvalitetsarbeidet på de ulike nivåene sammen. I utgangspunktet ser komiteen det som en styrke, men det kan også være sårbart. Når det gjelder feedbacksløyfen og informasjonen som går til styret, er det lite informasjon i selve årsrapporten, særlig om forskerutdanningen. Komiteen vil drøfte det nærmere under § 4-1 (4).

Studentmedvirkning

Studentene ved MF innehar alle de formelle posisjonene i kvalitetsarbeidet som de skal i henhold til forskrifter og regelverk, og komiteens generelle inntrykk er at studentene blir hørt. Likevel er institusjonens tilrettelegging for studentenes deltagelse i studentdemokratiet og i kvalitetsarbeidet, etter komiteens mening, noe mangelfull. Dette gjelder formalisering av en lovfestet avtale, tilrettelegging for valg av studenttillitsvalgte, opplæring av studenttillitsvalgte, valg av evalueringsformer og tilbakemelding til studentene.

Ifølge universitets- og høyskoleloven § 4-1. (3) skal institusjonene legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilrettelegging skal spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan. I samtale med ledelsen ved MF ble komiteen oppmerksom på at en slik avtale ikke eksisterte på tidspunktet for institusjonsbesøket. Komiteen vil påpeke at MF må følge loven og få på plass den avtalen som loven krever. Selv om det er noe på siden av komiteens mandat å sjekke slike avtaler, er en slik avtale med på å legge rammene for et velfungerende studentdemokrati og for studentenes reelle medvirkning i

kvalitetsarbeidet. Studentenes medvirkning er igjen en forutsetning for å kunne skape en god kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Studentrådet ønsker at det skal være tillitsvalgte studenter på hvert emne, og siden Studentrådet selv ikke har ressurser eller kapasitet til å arrangere valg i alle emner, er de avhengig av at de emneansvarlige legger til rette for at det kan avholdes valg. Det er relativt mange emneansvarlige som ikke legger til rette for valg av emnetillitsvalgte. Høsten 2017 hadde bare omtrent 40 av i alt 140 emner en emnetillitsvalgt. I samtalene kom det frem at en del emneansvarlige er tilbakeholdne med å legge press på studentene for at de skal påta seg verv, og flere ansatte mente det var studentenes eget ansvar å engasjere seg i studentdemokratiet, velge tillitsvalgte og å lære opp nye studenter i rollen. Det står i MFs strategiske plan at institusjonen skal ha et godt samarbeid med Studentrådet, og komiteen mener derfor at MF bør følge oppfordringen fra Studentrådet om å tilrettelegge for valg av studenttillitsvalgte på emnenivå, og i samarbeid med Studentrådet finne ordninger for å engasjere flere studenter og gi dem opplæring i rollen som tillitsvalgt. Dette er institusjonens ansvar, og det bør også være i MFs egen interesse å ha engasjerte og skolerte studenttillitsvalgte.

MF gjennomfører studentevalueringer i alle emner som det undervises i, og disse er i stor grad dialogbasert. Noen lærere legger til rette for skriftlige evalueringer, og Studentrådet ønsker at det skal være normen. Studentene opplever at de da vil kunne svare ærligere, og det vil kunne øke oppslutningen om evalueringene, som er lav. På tidspunktet for institusjonsbesøket hadde ikke MF en kanal hvor studentene kunne varsle anonymt. Det er opp til MF selv å velge evalueringsform, men komiteen mener at MFs ledelse og Studentrådet sammen bør finne frem til egnede evalueringsformer som ivaretar studentenes behov for å uttrykke seg ærlig, og at MF bør opprette en kanal hvor studenter og ansatte kan varsle anonymt om kritikkverdige forhold. Dette er særlig viktig ved en liten institusjon med små forhold, hvor det kan være vanskelig å komme med kritiske tilbakemeldinger.

Det kommer frem av både studentuttalelsen og fra intervjuer under institusjonsbesøket at resultatene fra studentevalueringene enten ikke er tilgjengelige for studentene, eller at de må lete mye for å finne dem. Studentrådet skriver i studentuttalelsen at de «anser studentenes mangel på tilstrekkelig tilgang på resultater fra de ulike evalueringene som den største svakheten ved det systematiske kvalitetsarbeidet ved MF.»¹ Komiteen er av den oppfatning at tilgang til informasjon om studentevalueringene er en nøkkelforutsetning for at studentene skal kunne være en likeverdig part i kvalitetsarbeidet, og MF bør derfor finne en egnet måte å dele denne informasjonen på.

Kvalitetskultur

Etter komiteens vurdering eksisterer det en kvalitetskultur ved MF. Høgskolen utnytter godt fordelene ved å være en liten institusjon gjennom å dyrke tette relasjoner, avholde hyppige møter og ha mye dialog om kvalitet. Studiedirektøren har tett kontakt med alle underviserne og fungerer som en undervisningskoordinator, mens direktøren har tett kontakt med studentene. Miljøet ved MF skaper derfor et godt grunnlag for en åpen og god kvalitetskultur. Men en «åpen dør»-praksis kan også ha en slagside: Fordelene med å være en liten institusjon med nære og personlige relasjoner kan lett bli en betydelig svakhet dersom nøkkelpersoner slutter i sin stilling, eller dersom det oppstår et vanskelig forhold mellom personer eller grupper ved høgskolen. Komiteen mener at MF bør utvise forsiktighet med å stole for mye på et kvalitetssystem som til dels opprettholdes av uformelle relasjoner. Selv om

¹ Kilde: Studentuttalelsen, side 9.

denne formen for uformelt kvalitetsarbeid er en viktig del av kvalitetskulturen, er det også viktig at de formelle systemene fungerer, og at det er et godt samspill mellom det uformelle og det formelle kvalitetsarbeidet.

En god kvalitetskultur er avhengig av gode undervisere, og at det finnes et system som bygger opp under dem. MF skriver i sin selvevaluering at det arbeides daglig for å forbedre den pedagogiske kvaliteten på underviserne og i undervisningssituasjonen. Blant annet arrangeres det hvert semester en universitetspedagogisk dag for alle med undervisningsstilling, og fra og med 2017 er mange av underviserne i gang med å utvikle sin egen «pedagogisk mappe», hvor de følger Universitetet i Oslos nettbaserte kurs i universitetspedagogikk. Komiteen merker seg likevel at det er uklare ordninger for, og krav til, underviserne i forbindelse med utvikling av pedagogiske kvalifikasjoner. Det er også vanskelig å se hvordan underviserne får systematisk støtte og stimulans fra MF i undervisningsarbeidet og til utvikling av sin pedagogiske kunnskap utover kollegialt utbytte. Komiteen mener det er viktig at underviserne får pedagogisk støtte i utviklingen av undervisningsopplegg og undervisningsplaner.

En viktig del av en god kvalitetskultur er at det er rom for utvikling, nytenkning og kollegialt utbytte av god praksis og gode ideer. Ifølge MF skjer dette uformelt i hverdagen gjennom ulike råd/utvalg, i universitetspedagogisk dag og lignende. Komiteen forstår det slik at det daglig arbeides med utdanningskvalitet ved MF, og at det foregår kontinuerlige prosesser for å finne bedre og mer effektive måter å drive kvalitetsarbeid på. Komiteen mener likevel at spredningen av god praksis kan gjøres mer systematisk. I intervjuer med underviserne kom det frem gode eksempler på hvordan MF kan forbedre dialogiske evalueringer og integrering av praksis, og disse fortjener å spres videre i institusjonen.

Selv om det er en rekke råd og utvalg som inngår i kvalitetssystemet, og summen av ansatte med en aktiv rolle i kvalitetsarbeidet er høy, mener komiteen at studentenes reelle medvirkning i kvalitetsarbeidet ikke er god nok, og at dette hindrer en god kvalitetskultur. MF bør ta institusjonelt ansvar for at studentdemokratiet kan fungere bedre, jevnfør komiteens kommentarer under «Studentmedvirkning». Komiteen har også påpekt både styrker og svakheter ved å være en liten institusjon og sårbarheten knyttet til å ha få nøkkelpersoner i kvalitetsarbeidet. MF bør redusere denne sårbarheten og jobbe mer bevisst for at det uformelle kvalitetsarbeidet ikke skal gå på bekostning av det formelle og systematiske kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravene er ikke oppfylt. § 4-1 (2) er ikke godkjent.

For å oppfylle § 4-1 (2) må MF:

- opprette en avtale med Studentrådet, slik universitets- og høyskoleloven krever
- etablere ordninger for å engasjere flere studenter og gi dem opplæring i rollen som tillitsvalgt
- etablere systematiske ordninger som kan ivareta studentenes behov for skriftlige og anonyme evalueringer

3.3 § 4-1 (3)

Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

Vurderinger

Under institusjonsbesøket ble komiteen informert om at det er studiedirektørens ansvar å informere alle relevante personer, råd og utvalg ved MF om både gjeldende og nytt regelverk knyttet til utdanningskvalitet. MF skriver i sin selvevaluering at en viktig del av institusjonens systematiske kontroll med at alle studietilbud tilfredsstiller gjeldende krav, finner sted ved etablering av nye emner, ved revisjon av emnebeskrivelser og ved revisjon av program. Dette er primært ivarettatt av avdelingsrådene, Forskningsutvalget og Studieutvalget. Den gjeldende studietilsynsforskriften trådte i kraft 9. februar 2017, og MFs beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ble oppdatert i august 2017. I den finnes det ingen konkrete referanser til kravene i studietilsynsforskriften. Det gjør det heller ikke i rutinebeskrivelsene.

Noen få av kravene i studietilsynsforskriften kapittel 2 og studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-4 er nedfelt i kapittel 5 i *Forskrift om opptak, studier og eksamen* ved MF. Komiteen registrerer at de aller fleste kravene i studietilsynsforskriften kapittel 2 og studiekvalitetsforskriften ikke er blitt skriftliggjort eller innarbeidet i formelle akkrediteringsrutiner. Ledelsen ved MF erkjenner at dette er en svakhet med nåværende praksis. Under intervjuet med ledelsen kom det frem at det skal iverksettes et arbeid for å nedfelle skriftlige rutiner som sikrer at høyskolen kan kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller de aktuelle kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. Rutinene skal blant annet sikre at saksfremstillingen til Studieutvalget inneholder informasjon om hvordan krav til studietilbud og til fagmiljø er oppfylt i det foreslåtte programmet.

Selv om det er verdifullt at MF, som er en relativt liten organisasjon, har nær dialog om studiekvalitet internt og god oversikt over kvaliteten på sine studietilbud, mener komiteen at det er problematisk med uformelle rutiner. MF oppdaterte kvalitetssikringssystemet sitt et halvt år etter at studietilsynsforskriften trådte i kraft, men så langt er det ikke formulert skriftlige rutiner for å kunne kontrollere at alle studietilbud holder god kvalitet. MF må formulere disse skriftlige rutinene og sørge for at disse gjøres kjent i organisasjonen, slik at høyskolen på en mer systematisk måte ivaretar kravene i studietilsynsforskriften kapittel 2 og studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-4.

Konklusjon

Kravet er ikke oppfylt. § 4-1 (3) er ikke godkjent.

For å oppfylle § 4-1 (3) må MF:

- dokumentere ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanninger § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift

3.4 § 4-1 (4)

Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurderinger

Etter komiteens vurdering bidrar kvalitetssikringssystemet ved MF til innhenting av relevant informasjon om utdanningenes kvalitet knyttet til de fire kvalitetsdimensjonene *inntak, innsats, resultat og relevans*. Dette skjer blant annet gjennom informasjon fra Database for høyere utdanning, læringsmiljøundersøkelser, Studiebarometeret, Studentenes helse- og trivselsundersøkelser, rapporter fra tilsynssensorer, evalueringer av emner og studieprogrammer, relevansundersøkelser, NIFUs kandidatundersøkelser og annet.

Emner/kurs skal evalueres hver gang de gjennomføres på bachelor, master og ph.d.-nivå og fremstår derfor som den viktigste informasjonskilden i institusjonens kvalitetsarbeid. Komiteen mener derfor at det er viktig at MF utarbeider evalueringsmaler som vil kunne gi høyskolen gode indikasjoner på studietilbudenes kvalitet, og at MF jobber for å øke svarprosenten på evalueringene. Det er på nåværende tidspunkt noe vanskelig å se hvor systematisk evalueringene foregår, og det kan være en fordel om MF lager skriftlige oversikter over når, og i hvilken form, evalueringer skal gjennomføres, samt at de påser at faglærerne faktisk gjennomfører dem. Det kan virke som at det i stor grad er opp til den enkelte faglærer hvordan slike evalueringer gjennomføres. Noen faglærere gjennomfører skriftlige evalueringer, andre gjennomfører kun muntlige evalueringer og noen kombinerer begge evalueringstyper. Ifølge studentuttalelsen fra Studentrådet finnes det også undervisere som ikke gjennomfører evalueringer i det hele tatt. Komiteen viser for øvrig til kommentarene om emneevalueringer under § 4-1. (2), hvor skriftlige og anonyme evalueringer er viktige for at studentene kan svare ærlig og dermed bidra i kvalitetsarbeidet og skape en god kvalitetskultur. Utover det er studentevalueringene også en viktig informasjonskilde. Hvis studentene unnlater å svare på evalueringene fordi de ikke er tilstrekkelig anonyme, mister MF viktig informasjon om kvaliteten i studiene. MF vil kunne få et enda bedre datagrunnlag, og dermed viktig styringsinformasjon, hvis institusjonen i tillegg spurte studentene om hvordan de oppfatter samsvaret mellom måloppnåelse og læringsutbyttebeskrivelsene.

MF har en ordning med programevalueringer, hvor studentene selv svarer på en undersøkelse, men det går ikke frem av dokumentasjonen hvor ofte og hvor systematisk slike evalueringer gjennomføres. Studiebarometeret fremstår derfor som den eneste muligheten studentene har til å evaluere studieprogramnivået på regelmessig basis. Evalueringstretthet og lav svarprosent som konsekvens av mange evalueringer har lenge vært en utfordring i sektoren, og Studiebarometeret kan avlaste institusjonene noe ved at de slipper å stå for evalueringen selv, og ved at studentene kun svarer på denne ene undersøkelsen på studieprogramnivå. Komiteen mener derfor at Studiebarometeret må kunne være tilstrekkelig som studentevaluering på studieprogramnivå, så lenge institusjonen bruker resultatene som informasjonskilde i kvalitetsarbeidet, noe MF gjør. Dessverre er svarprosenten på Studiebarometeret gjennomgående lav, også for MFs vedkommende. Komiteen mener at aktiv bruk av Studiebarometeret fordrer en målrettet innsats for å øke svarprosenten blant MFs studenter.

Når det gjelder ph.d.-utdanningen, mener komiteen at det generelt er lite dokumentasjon rundt kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen, og at det er vanskelig å se ut fra dokumentasjonen hvordan for

eksempel gjennomstrømningen på ph.d.-nivå er. Den årlige kvalitetsrapporten til styret inneholder lite eller ingen informasjon om forskerutdanningen, og MFs ledelse erkjenner at styret kanskje ikke får tilstrekkelig informasjon om kvaliteten i forskerutdanningen. MF jobber med å forbedre rapporteringen på ph.d.-nivået.

Når det gjelder eksterne kilder, har MF en ordning med eksterne tilsynssensorer, som sikrer at alle studieprogrammer blir evaluert i en treårssyklus. Tilsynssensor vurderer eksamens- og vurderingsformer og at disse er tilpasset programmets læringsutbytte. Komiteen synes at dette er en god ordning, og mener at tilsynssensorenes rapporter gir adekvat og relevant informasjon. Rapportene drøftes i det aktuelle avdelingsrådet og deretter i Studieutvalget, men informasjonen disse rapportene gir, utnyttes likevel ikke fullt ut, se for øvrig under § 4-1. (5).

Oppfølging av studenter i praksis involverer også eksterne aktører. Studenter som er ute i praksis, får tett oppfølging fra høyskolen før, under og etter praksis, og det innkalles jevnlig til samtaler mellom studenten, ansvarlig ved praksisinstitusjonen og praksisansvarlig ved MF. Komiteens inntrykk er at MF følger godt opp studenter som er i praksis, og det er positivt at praksis er en naturlig og integrert del av studiene. Praksisoppfølging fungerer også som en kommunikasjonskanal med arbeidslivet. Gjennom å ha god kontakt og dialog med praksisveiledere holder MF god dialog med de institusjonene hvor mange av deres kandidater etter hvert vil begynne å arbeide.

I tillegg til MFs egen relevansundersøkelse bidrar NIFU med undersøkelser som viser hvor mange av studentene som er i relevant arbeid innen et halvt år etter at de er ferdig utdannet på MF. Det avholdes også årlige møter med Råd for samarbeid med arbeidsliv for kirkelige utdanninger.

MF mangler ordninger for periodiske evalueringer av alle studietilbud, som er hjemlet i Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1. (2), som trådte i kraft 9. februar 2017. I henhold til dette kravet skal utdanningsinstitusjonene gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine, og representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige skal bidra i evalueringene. Slike evalueringer vil kunne fungere som en viktig ekstern kilde.

Konklusjon

Kravet er ikke oppfylt. § 4-1 (4) er ikke godkjent.

For å oppfylle § 4-1 (4) må MF:

- dokumentere at de har implementert ordninger for periodiske evalueringer av studietilbudene sine i tråd med forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2)

3.5 § 4-1 (5)

Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurderinger

Ved MF er det en tett dialog mellom alle nivåer i organisasjonen. På grunn av institusjonens størrelse og tette relasjoner oppdages bristende kvalitet gjennom både formelle og til dels uformelle systemer.

I selvevalueringen forklarer MF at resultater fra emneevalueringer og rapporter fra undervisere behandles i to omganger. I første runde behandles datamaterialet i relevante råd og utvalg, der ansatte og studenter som er tett på programmene, sitter. Saksfremlegg med datamaterialet og skriftlige vurderinger fra emneansvarlige, programledere eller andre ansvarlige med forslag til vedtak oversendes avdelingsråd. Innspill og vedtak fra denne første behandlingen legges deretter frem for Studieutvalget. Studieutvalget vurderer innspillene fra et institusjonsperspektiv og fatter vedtak på et overordnet nivå. Iverksettelse av tiltak gjøres på avdelingsnivå. På institusjonsbesøket fikk komiteen vite at MF, gjennom sin tette dialog med praksisfeltet, også raskt oppdager kvalitetssvikt ved praksisinstitusjonene.

MF dokumenterer at rapportene fra tilsynsensorene brukes i kvalitetsarbeidet, og at de reviderer studietilbudene når det er nødvendig. Som komiteen allerede har vært inne på, brukes imidlertid ikke evalueringresultatene fra tilsynsensorene fullt ut. Rapporter fra tilsynsensorene har for eksempel påvist en del svakheter i MFs læringsutbyttebeskrivelser og i beskrivelsen av progresjonen mellom bachelor- og mastergradsnivået i programmet som ble evaluert. Komiteen mener at MF har litt å gå på her.

Komiteen vurderer det likevel slik at kunnskap fra kvalitetsarbeidet brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke sviktende kvalitet. Utover den dokumentasjonen som institusjonen selv valgte å sende NOKUT i forkant av institusjonsbesøket, har komiteen også bedt om skriftlig tilleggsinformasjon for å se eksempler på bruk av informasjon fra kvalitetsarbeidet samt å følge opp dette i intervjuene. Komiteen har sett flere eksempler på at MF har avdekket sviktende kvalitet og deretter iverksatt relevante tiltak. Komiteen har ikke sett eksempler hvor dette ikke har skjedd innen «rimelig tid», som forskriften krever.

Konklusjon

Kravet er oppfylt. § 4-1 (5) er godkjent.

3.6 § 4-1 (6)

Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje

Vurderinger

MF er en teologisk høyskole med høy kompetanse innen sitt fagområde. Ledelsen ved MF har et klart ønske om at institusjonen skal ha en tydelig tematisk og faglig profil som en vitenskapelig høyskole i teologi, og at programutvikling og ansettelser blir vurdert i henhold til profilen. MF har i tillegg utviklet studieprogrammer i samfunnsvitenskap og religionsvitenskap for å understøtte samfunnsfaglige perspektiver på religion og på religionens rolle i samfunnet.

I selvevalueringen både beskriver og viser MF eksempler på hvordan de bruker informasjon fra kvalitetsarbeidet i sitt strategiske arbeid, og komiteen ser en klar sammenheng mellom kvalitetsarbeidet og strategisk langtidsplan, som ble innført fra januar 2018. Noen av de største utfordringene til MF er lave søkertall og lav gjennomstrømning. Dette blir avdekket gjennom kvalitetsarbeidet, og MFs ledelse viser at de forholder seg til disse utfordringene i vurderingene og i den strategiske utviklingen av studieporteføljen. Men utfordringene kan sette en tydelig, faglig profil på prøve. Institusjonens ledelse og ansatte gir uttrykk for at noen emner kan være mer populære enn andre, og at dersom man kun ville maksimere antall studenter, ville dette tilsa en annen type portefølje enn den man faktisk har. Komiteen har likevel fått inntrykk av at MFs ledelse har en tydelig filosofi når det gjelder forvaltningen av institusjonens utdanningsportefølje og ønsker at denne skal bygges opp rundt institusjonens teologiske profil. Dette prinsippet tilsier at ingen programmer eller emner skal opprettes kun for å tiltrekke flere studenter.

Konklusjon

Kravet er oppfylt. § 4-1 (6) er godkjent.

4 Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid

4.1 Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid – konklusjon

MFs systematiske kvalitetsarbeid har enkelte mangler. Tre ledd i § 4-1 er ikke godkjent: 4-1 (2), 4-1 (3) og 4-1 (4). Manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre enkle tiltak for at de sakkyndige skal ha tiltro til at institusjonens kvalitetsarbeid sikrer utdanningskvaliteten.

Begrunnelse

MF har høye ambisjoner for sin utdanning og forskning, og aktører komiteen har snakket med på alle nivåer, viser et tydelig engasjement for å bidra til at utdanningen og forskningen ved MF skal nå disse ambisjonene. Studentene er meget godt fornøyd med utdanningen og forteller om undervisere som gjør så mye de kan for å gi god og tilpasset undervisning til de ulike studentgruppene. Studentene viser også et aktivt engasjement for kvalitetsarbeid og et ønske om å bidra til forbedring og utvikling av utdanningen. Komiteen har også sett at det foregår mye godt kvalitetsarbeid ved MF, både formelt og uformelt.

MF har et kvalitetssikringssystem på plass som ivaretar en rekke av kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet i studietilsynsforskriftens kapittel 4. Kvalitetsarbeidet er forankret i en strategi og dekker områder av vesentlig betydning for læringsutbyttet. Prosesser og rapporteringslinjer for systematisk innhenting og vurdering av utdanningskvaliteten er tydelig beskrevet, roller og ansvarsdeling i kvalitetsarbeidet fremgår og ledelsen bruker kunnskap for kvalitetsarbeidet til å forbedre og utvikle utdanningen og til å avdekke og rette opp svikt innen rimelig tid.

Til tross for det positive som er beskrevet ovenfor, mener komiteen at det er enkelte mangler ved det systematiske kvalitetsarbeidet ved MF. Rent formelt mangler MF ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende kravene i studiekvalitetsforskriften § 3-1 til 3-4 og kravene i studietilsynsforskriftens kapittel 2, og institusjonen har heller ikke implementert Kunnskapsdepartementets krav om periodiske evalueringer av alle studietilbud som er hjemlet i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2).

Komiteen har allerede slått fast at det foregår mye godt kvalitetsarbeid ved MF, og at det eksisterer en kvalitetskultur. De svake punktene er imidlertid studentenes reelle medvirkning i studentdemokratiet og i kvalitetsarbeidet, institusjonens sårbarhet og uformelle og ikke nedfelte rutiner. Komiteen anslår at de påpekte manglene bør kunne rettes opp med relativt enkle tiltak.

4.2 Krav til oppretting

Det teologiske menighetsfakultet må:

- opprette en avtale med Studentrådet, slik universitets- og høyskoleloven krever
- etablere ordninger for å engasjere flere studenter og gi dem opplæring i rollen som tillitsvalgt
- etablere systematiske ordninger som kan ivareta studentenes behov for skriftlige og anonyme evalueringer

- dokumentere at de har ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanninger § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift
- dokumentere at de har implementert ordninger for periodiske evalueringer av studietilbudene sine i tråd med forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2)

5 Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT

5.1 Råd til videreutvikling av institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid

Komiteen har allerede gitt enkelte råd i forbindelse med gjennomgangen av de seks leddene foran. I denne delen ønsker komiteen å utdype noen av disse rådene.

Komiteens råd til de enkelte ledd:

§ 4-1 (1)

Komiteen anbefaler at de områdene som nevnes i strategien, følges opp enda tydeligere innen rammene for kvalitetsarbeidet. De særskilte prioriterte områdene i tiltaksplanene for 2017, som forsterket nettundervisning, internasjonalisering, relevant praksiserfaring og økt gjennomstrømning, skulle kunne følges opp mer spesifikt gjennom læringsmiljøundersøkelser, Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, evalueringer av emner og studieprogrammer, relevansundersøkelser m.m.

MF kunne også ha vurdert i hvilken grad studentene faktisk oppnår det intenderte læringsutbyttet gjennom å be studentene selv vurdere måloppfyllelse i enkelte undersøkelser. Det finnes slike eksempler, men det er ikke konsekvent gjennomført.

§ 4-1 (2)

Med tanke på at MF er en liten institusjon, anser komiteen at studiedirektørens nøkkelrolle med å knytte kvalitetsarbeidet sammen på de ulike nivåene, er en stor styrke med MFs systematiske kvalitetsarbeid. Men som komiteen allerede har vært inne på, er dette også sårbart. Komiteen vil råde MF til å involvere flere personer i disse prosessene og på den måten utvikle en sterkere beredskap. Det bør være andre ledere på institusjonsnivå som umiddelbart kan ta over studiedirektørens oppgaver i tilknytning til det systematiske kvalitetsarbeidet dersom uventede situasjoner skulle oppstå.

§ 4-1 (4)

I dokumentasjonen som komiteen mottok forut for institusjonsbesøket, var det generelt lite informasjon rundt kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen. Det var for eksempel vanskelig å se hvordan gjennomstrømningen på ph.d.-nivået var. Den årlige kvalitetsrapporten til styret inneholder svært lite informasjon om forskerutdanningen. Basert på den informasjonen komiteen mottok i forbindelse med institusjonsbesøket, samt skriftlige og muntlige opplysninger gitt i intervjuene, har komiteen konkludert med at kvalitetssikringen av ph.d.-nivået er tilstrekkelig ivarettatt. Komiteen vil likevel anbefale MF til å innhente mer data og styrke rapporteringen til styret om ph.d.-utdanningen, for eksempel gjennom å omtale dette mer inngående i den årlige kvalitetsrapporten.

§ 4-1 (5)

Komiteen mener at rapportene fra tilsynssensorene, som i utgangspunktet er en bra ordning, kan anvendes enda bedre. MF bør løfte frem tilsynssensorenes tilbakemeldinger enda mer og spre dem

utover i organisasjonen, slik at flere kan dra lærdom av disse rapportene. Komiteen vil anbefale at ordningen med tilsynssensor ses i sammenheng med, og brukes som ressurs, for å etablere periodiske evalueringer med ekstern deltagelse, som er nærmere omtalt foran.

§ 4-1 (6)

En viktig del av kvalitetsarbeidet er avtager-/arbeidslivsperspektivet på utdanningene og det å bruke dette perspektivet som kunnskapsgrunnlag ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje. Komiteen anbefaler MF å forsterke dialogen med avtagerne og gjennomføre systematiske analyser som underlag for beslutninger om lærestedets profil. Avtagerkontaktene fra praksisfeltet kan med fordel konsulteres i enda høyere grad. Det er fortsatt MF som skal fattes beslutningene om institusjonens profil, men kunnskapsgrunnlaget bak beslutningene kan med fordel forsterkes.

6 Institusjonens tilsvar til komiteens rapport



DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

1 av 4

Vår dato
23.05.2018

Vår referanse
17/00105-15

Saksbehandler
Hilde.B.Moller@mf.no

Deres referanse

NOKUT Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 578
1327 LYSAKER

Uttalelse til sakkyndig komité's endelige rapport etter periodisk tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Det teologiske menighetsfakultet høsten 2017

Vi takker for rapporten fra sakkyndig komité, oversendt oss pr. epost 02.05.18, og for anledningen til å gi en uttalelse til denne. Dette har, uavhengig av utfall, vært en lærerik prosess, og det finnes utvilsomt områder der MF har et forbedringspotensial. Likevel vil vi påpeke at enkelte av rapportens konklusjoner tilsynelatende bygger på fortolkninger som vi ikke uten videre er enig i. Dessuten ønsker vi å gjøre oppmerksom på endringer som har funnet sted i etterkant av institusjonsbesøket.

Vi vil i det følgende kommentere de fem opprettingspunktene påpekt av komiteen.

Studietilsynsforskriften § 4-1 (2)

Vi deler komiteens «generelle inntrykk at studentene blir hørt» og oppfatningen om at MF-studentene innehar de formelle posisjoner som lovverket krever (s. 5). Samtidig påpeker rapporten noen opplevde svakheter og at «studentenes reelle medvirkning i kvalitetsarbeidet ikke er god nok» (s. 7). På denne bakgrunn konkluderer rapporten med at kravene i § 4-1 (2) ikke er oppfylt, og gir tre punkt til oppfølging.

Første opprettingspunkt: Avtale med det øverste studentorgan

Komiteen påpeker at MF ikke har noen skriftliggjort avtale med det øverste studentorgan, jf. UH-loven § 4-1 (3). Vi erkjenner dette, og vil sørge for at en slik avtale kommer på plass. Studentrådet (SR) har bedt om at denne saken utsettes til høsten. Vi vil imidlertid anføre at mangelen på en skriftlig avtale ikke uten videre kan medføre at paragraf 4-1 (2) vurderes som 'ikke godkjent'. For det første vil vi henvise til komiteens vurdering om at det å sjekke slike avtaler er «noe på siden av komiteens mandat» (s. 5). For det andre vil vi mene at en slik avtale vil formalisere ordninger som vi allerede har etablert, og som er kommet i stand gjennom et mangeårig samarbeid med Studentrådet. Det er blant annet disse ordningene som legger til rette for at studentene innehar de formelle posisjonene som lovverket krever, og at studentene blir hørt. Disse ordningene innebærer også at Studentrådet mottar betydelige økonomiske midler over MFs budsjett.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Foretaksregisteret
Det teologiske menighetsfakultet Postboks 5144 Majorstuen 0302 Oslo	Gydas vei 4 Majorstuen E-post post@mf.no	+47 22 59 05 00 Nettside www.mf.no	+47 22 59 05 05 Bankkonto 6038 05 58583	NO 917 387 079 MVA

Andre opprettingspunkt: Ordninger for å engasjere studenter og gi opplæring i rollen som tillitsvalgt

I følge rapporten må MF «etablere ordninger for å engasjere flere studenter og gi dem opplæring i rollen som tillitsvalgt». Det er definitivt i MFs interesse å ha engasjerte og skolerte tillitsvalgte, og vi vil fortsette samtalen med SR for å videreutvikle dette feltet. Vi er likevel spørrende til kravet om å «etablere ordninger for å engasjere flere studenter», fordi det tilsynelatende kun knyttes an til emnetillitsvalgtordningen.

En 'emnetillitsvalgt' skal være et mellomledd mellom studentene, emneansvarlig lærer og Studentrådet. Ordningen med emnetillitsvalgte er innført av SR etter vedtak i studentenes Allmøte, og studentene omtaler det som «SRs initiativ og ansvar» (Studentuttalelsen s. 6).

Rapporten påpeker at valg av emnetillitsvalgte administreres av ansvarlig lærer på emnet, men at ikke alle emner får en slik kontaktperson (s. 6). Dette er en sakssvarende beskrivelse, og vi ønsker å utdype saken noe. Valgordningen har kommet i stand gjennom samarbeid mellom SR og MFs ledelse. SR har videre etablert en ordning for opplæring, som imidlertid ikke omtales i dokumentasjonen. Vi opplever at opplæringen av emnekontaktene er tilstrekkelig, men vil gå i nærmere dialog med SR om dette.

Når flere emner blir stående uten en slik studentkontakt, skyldes det at ordningen som sådan er svært ambisiøs. MF har totalt ca. 1300 studenter og 140 emner pr. semester. Normalt finnes det enkeltpersoner på emner med mange studenter som ser en slik oppgave som viktig og interessant, mens det har vist seg vanskeligere å finne studentkontakter på emner med få studenter.

Noen lærere kvier seg for å utpeke uvillige studenter til å ta denne rollen. MF har vurdert å oppnevne studentkontakter for hvert emne ved starten av semesteret, men har så langt funnet det mest hensiktsmessig å gjøre rollen frivillig. MF har i dag ca. 40 emnetillitsvalgte, og dette gir MF og SR en bred kontaktflate inn mot studentgruppen. Etter vår oppfatning har ordningen med dette nådd sitt potensial, og vi anser det som vanskelig å engasjere et så stort antall studenter som SR legger opp til.

Vi antar at bruken av ordet «tillitsvalgt» i betegnelsen «emnetillitsvalgte» kan bidra til en misforståelse, nemlig at disse er å anse som ordinære tillitsvalgte studenter. På MF innehar den emnetillitsvalgte en rolle som kontaktperson dersom noe skulle oppstå (Studentuttalelsen bruker ordet «kontaktledd», s. 3). Kanskje kunne ordet «emnekontakt» være mer sakssvarende. Slike emnekontakter har ikke noen formelle oppgaver ut over nettopp dette, og rollen inngår ikke i MFs kvalitetssystem.

Når det gjelder opplæring av studenttillitsvalgte, opplever vi den ivaretatt. Den viktigste opplæringen skjer i de råd og utvalg som studentene er del av. Blant annet har MF årlige styreseminarer der de to student-styremedlemmene og de to student-varamedlemmene deltar. Deler av opplæringen er også lagt til Studentrådet, som får overført midler til f.eks. seminarer og kurs. For øvrig innehar MF-studenter flere funksjoner i NSO, og dette bidrar til både interesse for og kunnskap om studentpolitikk inn i MFs studentmiljø.

Vår erfaring er at tillitsvalgte ved små institusjoner har godt utbytte av å møte andre i samme situasjon. Våre studentledere har derfor deltatt på årlige nasjonale dagens kurs for studentledere ved private høyskoler. Det var studentledere fra MF og andre private høyskoler som i samråd med ledelsen ved MF tok initiativ til å arrangere disse kursene. De siste årene er de blitt arrangert i

samarbeid mellom NSO og Nettverk for private høyskoler (NPH). MFs tidligere plan- og kvalitetssjef var sentral i dette arbeidet. Vi ønsker å fortsette slike kurstilbud selv om NPH nå er nedlagt.

Tredje opprettingspunkt: Systematiske ordninger for skriftlige og anonyme evalueringer

Det siste opprettingspunktet knyttet til § 4-1 (2) består i å «etablere systematiske ordninger som kan ivareta studentenes behov for skriftlige og anonyme evalueringer». I omtalen av MFs ordninger på dette punktet nevnes studentenes ønske om skriftlig evaluering av alle emner hvert semester, samt en anonym kanal for tilbakemelding (s. 6).

Til det siste vil vi anføre at vi er i gang med å etablere en nettbasert tilbakemeldingstjeneste som kan brukes anonymt til store og små tilbakemeldinger.

Opprettingspunktet synes imidlertid å være knyttet til det første, nemlig studentenes behov for skriftlige og anonyme evalueringer. Vi stiller oss noe spørrende til dette siden MF allerede har systematiske ordninger for skriftlig evaluering der studentene svarer anonymt (jf. MFs kvalitetssystem). Studentuttalelsen gir en positiv beskrivelse av denne ordningen: «SR mener at det er tilfredsstillende trykk på antall evalueringer og hvor ofte disse gjennomføres.» (Studentuttalelsen s. 7). Det synes altså ikke å være de periodiske evalueringene som må endres, men de dialogiske. Denne oppfatningen bekreftes også i rapporten s. 9, som omtaler potensielle problemer knyttet til muntlig evaluering.

Vi har følgende kommentarer til dette:

- De av våre lærere som velger muntlig evalueringsform, oppgir ulike begrunnelser. For eksempel vil enkelte lærere fremholde at muntlige evalueringer kan gi en mer fruktbar samtale om emnets potensial, og dessuten at muntlig evaluering kan være en god øvelse til deltagelse i et arbeidsliv der det å kunne gi muntlige tilbakemeldinger er vesentlig. Muntlige evalueringer ses altså som et element i studentenes dannelse, særlig ved profesjonsstudiene. MFs ledelse ønsker da ikke å "påtvinge" alle lærere skriftlige evalueringer, men mener at studentene kan ha nytte av ulike evalueringsformer på ulike emner. Vi anser muntlige evalueringer som verdifulle for en god kvalitetskultur, men vil gå i dialog med SR for å diskutere saken videre.
- Vi har erfart at det kan være krevende å sikre at alle emneansvarlige får gjennomført en slik dialogisk evaluering når de skal, og har de siste to semestrene derfor lagt *Emneevaluering* inn i timeplanen, omtrent midtveis i alle undervisningsemner. Dette har vist seg å være et effektivt virkemiddel for å sikre at evalueringene blir gjennomført, og med høy studentdeltagelse. Denne ordningen er beskrevet i kvalitetssystemet vårt (jf. tidligere innsendt dokumentasjon, vedlegg 1e), og det skulle derfor etter vår mening ikke være nødvendig med en ytterligere skriftliggjøring over «når og i hvilken form» evalueringer skal gjennomføres (s. 9).

På grunnlag av disse innvendinger og utfyllende opplysninger vil vi mene at vi i tilstrekkelig grad oppfyller Studietilsynsforskriften § 4-1 (2).

Studietilsynsforskriften § 4-1 (3)

Rapporten peker på en svakhet ved MFs kvalitetssikringsrutiner, nemlig at få av kravene fra relevante forskrifter er innarbeidet i formelle akkrediteringsrutiner. Videre pekes det på at Kvalitetssystemet ble

Studieavdeling

Vår dato

Vår referanse

23.05.2018

17/00105-15

oppdatert etter at Studietilsynsforskriften trådte i kraft uten at forskriftens krav er synliggjort i systembeskrivelsene (s. 8).

Fjerde opprettingspunkt: Systematisk kontroll av alle studietilbud

Vi medgir at rapportens beskrivelse av situasjonen under institusjonsbesøket er korrekt. Vi vil samtidig gjøre oppmerksom på at punktet allerede er rettet opp. Studieutvalget vedtok i sak 3/18 en ny rutine for godkjenning/akkreditering av studieprogram, samt reakkreditering av disse. Denne inkluderer en mal, der de enkelte punktene viser til Studietilsynsforskriften. Tidligere, i sak 26/17, vedtok Studieutvalget også en rutine for etablering av nye emner, hvor Studietilsynsforskriftens krav er ivaretatt. Med disse vedtakene skal de formelle akkrediteringsrutinene være oppdatert.

Rapporten henviser til at Kvalitetssystemet ble oppdatert høsten 2017. Det var primært terminologiske endringer som ble lagt inn i den forbindelse, og Studieutvalget vil på sitt møte 31. mai 2018 få forelagt en beskrivelse av Kvalitetssystemet som tydelig inkluderer krav i nyere forskrifter.

Når Studieutvalget har fattet vedtak i disse sakene vil vi anta at vi i tilstrekkelig grad har opprettet det rapporten krever for å få Studietilsynsforskriften § 4-1 (3) godkjent.

Studietilsynsforskriften § 4-1 (4)

Rapporten påpeker at MFs kvalitetssystem ikke på en tilfredsstillende måte sikrer en periodisk evaluering av studietilbud, hjemlet i Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2). Vi erkjenner at Kvalitetssystemet ikke har ordninger som sikrer at alle studietilbud evalueres av eksterne og representanter for arbeidslivet. Dette ville i så fall innebære en betydelig utvidelse av ordningen med RSA (Råd for samarbeid med arbeidslivet), som vi innførte for mange år siden og som særlig evaluerer våre kirkelige profesjonsutdanninger.

Femte opprettingspunkt: Periodisk evaluering av alle studietilbud

Studieutvalget vil på sitt møte 31. mai 2018 få forelagt en beskrivelse av Kvalitetssystemet som inkluderer en ny ordning for periodisk vurdering av alle studietilbud. Sammen med denne vil Studieutvalget få til behandling en rutinebeskrivelse og en mal for spørsmålene som evalueringen skal ta utgangspunkt i. Studieutvalget vil med dette kunne fatte vedtak som sikrer at MFs systematiske kvalitetsarbeid oppfylder kravene i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2).

Når Studieutvalget har fattet vedtak i denne saken vil MF etter vår mening ha oppfylt det rapporten krever for å få Studietilsynsforskriften § 4-1 (4) godkjent.

Med hilsen for Det teologiske menighetsfakultet,
Hilde Brekke Møller
Studiedirektør, ph.d.

Brevet er elektronisk håndtert og derfor ikke signert.